

**Sprawozdanie
z egzaminu maturalnego 2016**

WOJEWÓDZTWO MAŁOPOLSKIE

Język rosyjski

Opracowanie:

Svetlana Galant (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Anna Kierzkowska (Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży)

Opieka merytoryczna

dr Marcin Smolik (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Ludmiła Stopińska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Opracowanie techniczne

Mariola Jaśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)

Współpraca

Beata Dobrosielska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Agata Wiśniewska (Centralna Komisja Egzaminacyjna)
Pracownie ds. Analiz Wyników Egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych

Centralna Komisja Egzaminacyjna
ul. Józefa Lewartowskiego 6, 00-190 Warszawa
tel. 022 536 65 00, fax 022 536 65 04
e-mail: sekretariat@cke.edu.pl
www.cke.edu.pl

Język rosyjski

Poziom podstawowy

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym składał się z 40 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, prawda/fałsz, zadań na dobieranie) oraz jednego zadania otwartego rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (15 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (15 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (10 zadań zamkniętych) i tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych i zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte oraz 10 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 1. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		116
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	57
	z techników	59
	ze szkół na wsi	4
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	22
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	58
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	32
	ze szkół publicznych	26
	ze szkół niepublicznych	90
	kobiety	72
	mężczyźni	44
	bez dysleksji rozwojowej	108
	z dysleksją rozwojową	8

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 3 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Rosyjskiego.

Tabela 2. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 3. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

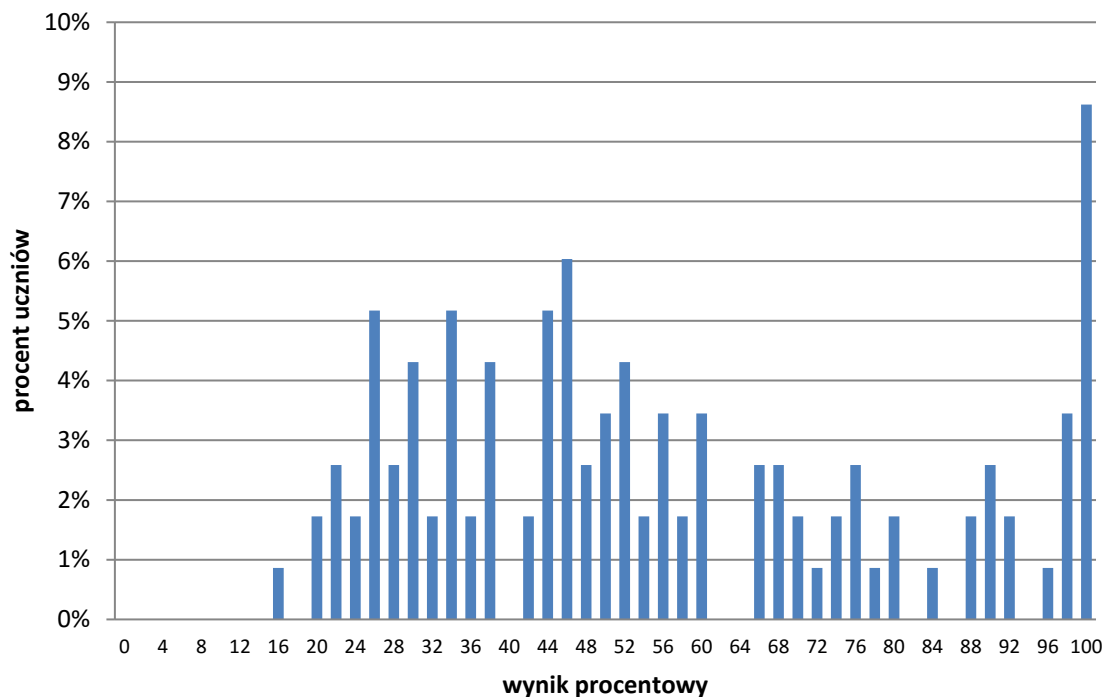
Termin egzaminu		18 maja 2016 r.	
Czas trwania egzaminu		120 minut	
Liczba szkół		47	
Liczba zespołów egzaminatorów		2	
Liczba egzaminatorów		4	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		5	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		0	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015, poz. 959).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 1. Rozkład wyników zdających

Tabela 4. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)	Odsetek sukcesów**
ogółem	116	16	100	50	100	56	25	85%
w tym:								
z liceów ogólnokształcących	57	20	100	66	100	66	27	89%
z techników	59	16	98	44	34	47	19	81%
bez dysleksji rozwojowej	108	16	100	49	100	54	25	-
z dysleksją rozwojową	8	38	100	80	92	75	22	-

* Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

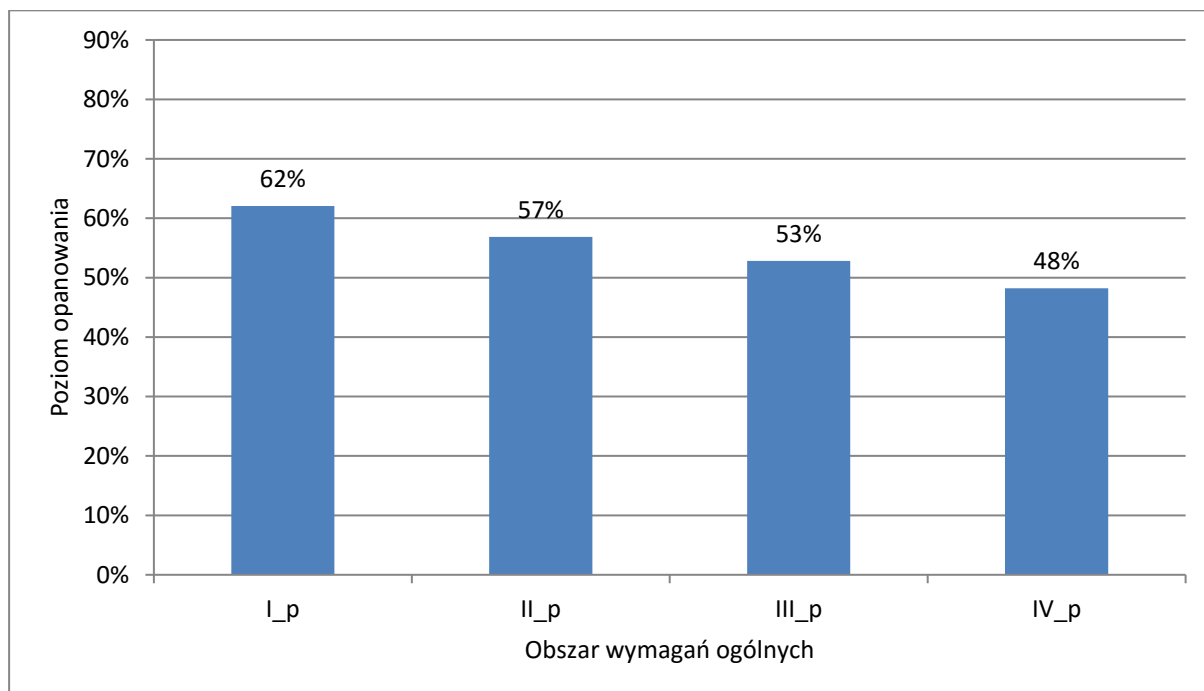
** Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych.

Poziom wykonania zadań

Tabela 5. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	52%
	1.2.		96%
	1.3.		78%
	1.4.		57%
	1.5.		57%
	2.1.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	51%
	2.2.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	64%
	2.3.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	44%
	2.4.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	64%
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	59%
	3.2.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	43%
	3.3.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	72%
	3.4.		68%
	3.5.		87%
	3.6.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	39%
II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.2) Zdający określa główną myśl poszczególnych części tekstu.	77%
	4.2.		28%
	4.3.		42%
	4.4.		44%
	5.1.	3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	71%
	5.2.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	47%
	5.3.	3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	49%
	6.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	51%
	6.2.		68%
	6.3.		70%
	6.4.		70%
	6.5.	3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	66%
	7.1.	3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	52%
	7.2.		54%
	7.3.		69%
I. Znajomość środków językowych	8.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	36%
	8.2.		53%
	8.3.		75%
	8.4.		42%
	8.5.		54%
	9.1.	1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	60%
	9.2.		64%
	9.3.		32%
	9.4.		53%
	9.5.		54%

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.1) Zdający opisuje [...] czynności [...]. 5.3) Zdający przedstawia fakty z przeszłości [...]. 5.4) Zdający relacjonuje wydarzenia z przeszłości. 5.7) Zdający przedstawia zalety [...] różnych rozwiązań.	treść	57%
		7.2) Zdający [...] przekazuje informacje i wyjaśnienia. 7.4) Zdający proponuje [...].	spójność i logika wypowiedzi	50%
		1. Zdający posługuje się w miarę rozwiniętym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	42%
			poprawność środków językowych	35%

Wykres 2. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Poziom rozszerzony

1. Opis arkusza

Arkusz egzaminacyjny z języka rosyjskiego na poziomie rozszerzonym składał się z 29 zadań zamkniętych różnego rodzaju (wyboru wielokrotnego, zadań na dobieranie) oraz 9 zadań otwartych, w tym 8 krótkiej i 1 rozszerzonej odpowiedzi. Zadania sprawdzały wiadomości oraz umiejętności w czterech obszarach: rozumienia ze słuchu (12 zadań zamkniętych), rozumienia tekstów pisanych (13 zadań zamkniętych), znajomości środków językowych (4 zadania zamknięte i 8 zadań otwartych krótkiej odpowiedzi) oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (1 zadanie otwarte rozszerzonej odpowiedzi). Zadania na rozumienie ze słuchu były oparte na nagranych tekstach, odtworzonych podczas egzaminu z płyty CD, natomiast zadania na rozumienie tekstów pisanych oraz zadania na znajomość środków językowych były oparte na tekstach autentycznych lub w minimalnym stopniu adaptowanych zamieszczonych w arkuszu egzaminacyjnym. Znajomość środków językowych była sprawdzana na krótkich tekstach lub za pomocą niepowiązanych ze sobą zdań. Za rozwiązanie wszystkich zadań zdający mógł otrzymać 50 punktów (1 punkt za każde zadanie zamknięte lub otwarte w obszarach rozumienia ze słuchu, rozumienia tekstów pisanych i znajomości środków językowych oraz 13 punktów za wypowiedź pisemną).

2. Dane dotyczące populacji zdających

Tabela 6. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym*

Liczba zdających		47
Zdający rozwiązujący zadania w arkuszu standardowym	z liceów ogólnokształcących	34
	z techników	13
	ze szkół na wsi	3
	ze szkół w miastach do 20 tys. mieszkańców	3
	ze szkół w miastach od 20 tys. do 100 tys. mieszkańców	17
	ze szkół w miastach powyżej 100 tys. mieszkańców	24
	ze szkół publicznych	46
	ze szkół niepublicznych	1
	kobiety	37
	mężczyźni	10

* Dane w tabeli dotyczą wszystkich tegorocznych absolwentów.

Z egzaminu zwolniono 4 uczniów – laureatów i finalistów Ogólnopolskiej Olimpiady Języka Rosyjskiego.

Tabela 7. Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych

Zdający rozwiązujący zadania w arkuszach dostosowanych	z autyzmem, w tym z zespołem Aspergera	1
	słabowidzący	0
	niewidomi	0
	słabosłyszący	0
	niesłyszący	0
	ogółem	0

3. Przebieg egzaminu

Tabela 8. Informacje dotyczące przebiegu egzaminu

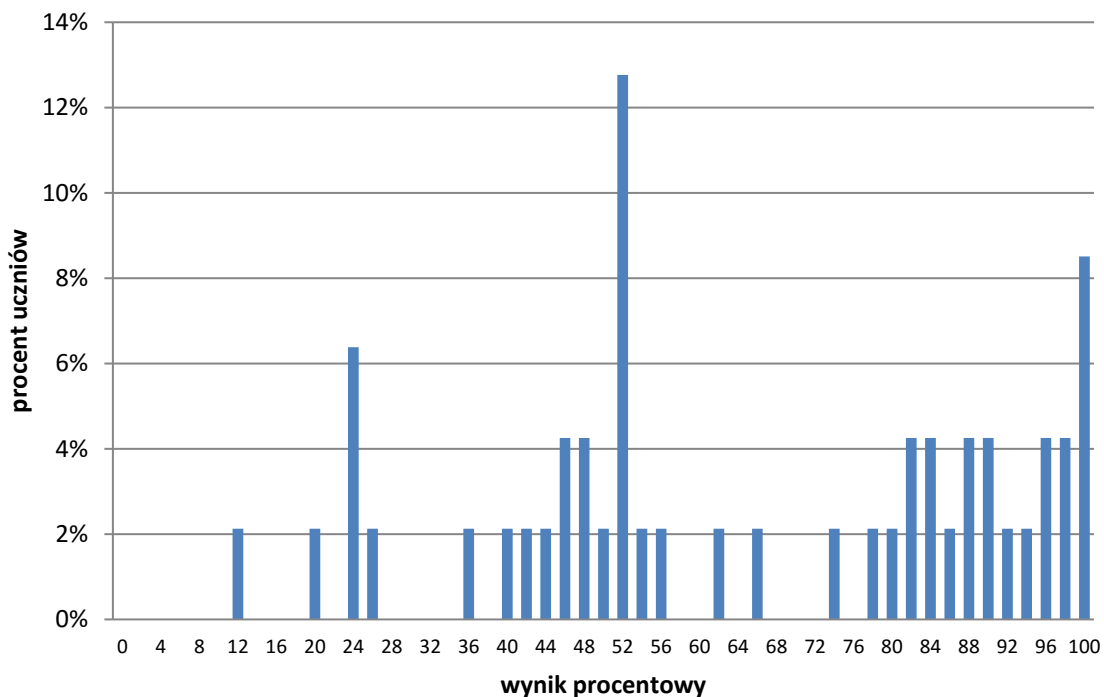
Termin egzaminu		18 maja 2016 r.	
Czas trwania egzaminu		150 minut	
Liczba szkół		23	
Liczba zespołów egzaminatorów		2	
Liczba egzaminatorów		16	
Liczba obserwatorów ¹ (§ 8 ust. 1)		0	
Liczba unieważnień ²	w przypadku:		
	art. 44zzv pkt 1	stwierdzenia niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzv pkt 2	wniesienia lub korzystania przez zdającego w sali egzaminacyjnej z urządzenia telekomunikacyjnego	0
	art. 44zzv pkt 3	zakłócenia przez zdającego prawidłowego przebiegu egzaminu	0
	art. 44zzw ust. 1	stwierdzenia podczas sprawdzania pracy niesamodzielnego rozwiązywania zadań przez zdającego	0
	art. 44zzy ust. 7	stwierdzenia naruszenia przepisów dotyczących przeprowadzenia egzaminu	0
	art. 44zzy ust. 10	niemożności ustalenia wyniku (np. zaginięcie karty odpowiedzi)	0
Liczba wglądów ² (art. 44zzz)		0	
Liczba prac, w których nie podjęto rozwiązania zadań		0	

¹ Na podstawie rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 czerwca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania sprawdzianu, egzaminu gimnazjalnego i egzaminu maturalnego (Dz.U. z 2015, poz. 959).

² Na podstawie ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2015, poz. 2156, ze zm.).

4. Podstawowe dane statystyczne

Wyniki zdających

Wykres 3. Rozkład wyników zdających

Tabela 9. Wyniki zdających – parametry statystyczne*

Zdający	Liczba zdających	Minimum (%)	Maksimum (%)	Mediana (%)	Modalna (%)	Średnia (%)	Odchylenie standardowe (%)
ogółem	47	12	100	62	52	65	26
w tym:							
z liceów ogólnokształcących	34	12	100	83	100	74	24
z techników	13	-	-	-	-	-	-

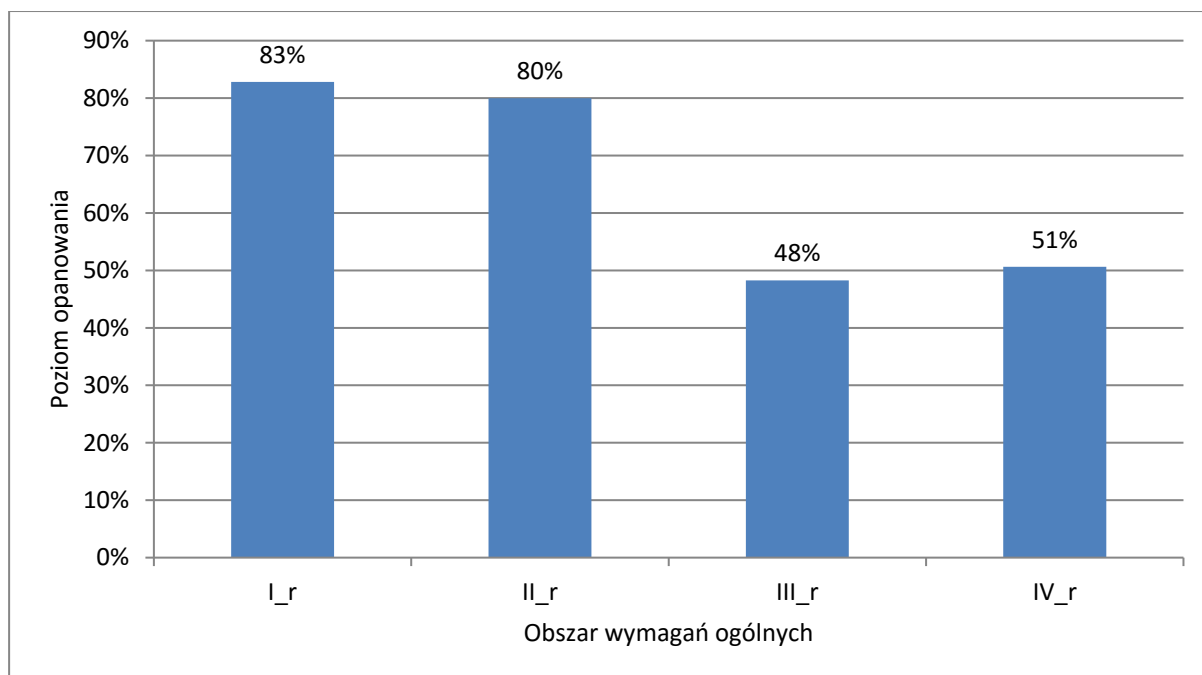
* Dane dotyczą tegorocznych absolwentów, którzy przystąpili do wszystkich egzaminów obowiązkowych. Parametry statystyczne są podane dla grup liczących 30 lub więcej zdających.

Poziom wykonania zadań

Tabela 10. Poziom wykonania zadań

Wymagania ogólne	Numer zadania	Wymagania szczegółowe / Kryteria	Poziom wykonania zadania (%)
II. Rozumienie wypowiedzi (ustnych) tj. Rozumienie ze słuchu	1.1.	2.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	85%
	1.2.	2.1 R) Zdający oddziela fakty od opinii.	72%
	1.3.	2.5) Zdający określa kontekst wypowiedzi.	96%
	2.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	72%
	2.2.		87%
	2.3.		70%
	2.4.		87%
	3.1.	2.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	89%
	3.2.		85%
	3.3.		85%
	3.4.		83%
	3.5.	2.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	81%
	II. Rozumienie wypowiedzi (pisemnych) tj. Rozumienie tekstów pisanych	4.1.	3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.
4.2.		91%	
4.3.		83%	
4.4.		83%	
5.1.		3.6) Zdający rozpoznaje związki pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu.	68%
5.2.			85%
5.3.			66%
5.4.			70%
6.1.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	96%
6.2.		3.1) Zdający określa główną myśl tekstu.	87%
6.3.			77%
6.4.		3.3) Zdający znajduje w tekście określone informacje.	72%
6.5.		3.4) Zdający określa intencje nadawcy/autora tekstu.	89%
I. Znajomość środków językowych	7.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	66%
	7.2.		55%
	7.3.		47%
	7.4.		60%
	8.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	45%
	8.2.		47%
	8.3.		57%
	8.4.		51%
	9.1.	1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	40%
	9.2.		28%
	9.3.		38%
	9.4.		38%

I. Znajomość środków językowych III. Tworzenie wypowiedzi IV. Reagowanie na wypowiedzi tj. Wypowiedź pisemna	10.	5.2 R) Zdający przedstawia w logicznym porządku argumenty za i przeciw danej tezie lub rozwiązaniu. 5.5) Zdający wyraża i uzasadnia swoje opinie, poglądy i uczucia. 5.9) Zdający opisuje doświadczenia swoje i innych.	zgodność z poleceniem	53%
		5.12) Zdający stosuje zasady konstruowania tekstów o różnym charakterze. 5.13) Zdający stosuje formalny lub nieformalny styl wypowiedzi w zależności od sytuacji. 7.4) Zdający proponuje [...].	spójność i logika wypowiedzi	62%
		1. Zdający posługuje się bogatym zasobem środków językowych (leksykalnych, gramatycznych, ortograficznych) [...].	zakres środków językowych	47%
			poprawność środków językowych	41%

Wykres 4. Średnie wyniki zdających w zakresie poszczególnych obszarów umiejętności.

Komentarz

Komentarz został opracowany na podstawie danych ogólnopolskich

Poziom podstawowy

Maturzyści, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego na poziomie podstawowym, uzyskali średnio 63% punktów. Najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność rozumienia ze słuchu (średni wynik – 66%). Nieco niższe wyniki uzyskali za zadania sprawdzające umiejętność rozumienia tekstów pisanych oraz tworzenia wypowiedzi pisemnej (średnie wyniki – odpowiednio 63% i 61%). Zadania sprawdzające znajomość środków językowych okazały się najtrudniejsze – za ich wykonanie maturzyści uzyskali średnio 58% punktów.

W obszarze rozumienia ze słuchu maturzyści najlepiej poradzili sobie z zadaniami sprawdzającymi wyszukiwanie w tekście określonych informacji (średni wynik – 72%). Ogólne rozumienie tekstu, czyli umiejętność określania głównej myśli tekstu, kontekstu wypowiedzi oraz intencji nadawcy/autora tekstu, okazało się dla maturzystów trudniejsze (średni wynik – 58%).

W części arkusza sprawdzającej rozumienie ze słuchu najwięcej trudności przysporzyły maturzystom zadania sprawdzające umiejętność określania kontekstu wypowiedzi. Jako przykład może posłużyć zadanie 3.6., w którym zdający musieli określić, kiedy odbywa się rozmowa.

Fragment transkrypcji:

- Какие дорогие билеты!
- Это потому, что в спальный вагон.
- И ещё доплата за багаж!
- А очередь какая за билетами!
- Надо было заранее забрать вещи из камеры хранения!
- И что, с такими сумками ходить? Они ведь тяжёлые.
- Что они тяжёлые, я лучше знаю. Попробуй положи их наверх!
- Давай помогу.
- Спасибо, сам справлюсь. Ты иди на перрон, там ещё чемодан остался. А то поезд скоро тронется!
- Интересно, в купе с нами ещё кто-нибудь будет ехать?
- Надеюсь, что нет. Тогда я займу эту нижнюю полку, а ты – ту.
- Вот идёт проводник. Приготовь билеты.

3.6. Друзья разговаривают во время

- A.** посадки в вагон.
- B.** покупки билетов.
- C.** получения багажа.

To zadanie poprawnie wykonało 40% zdających. Uczestnicy rozmowy wybierają się w podróż pociągiem i dialog ma miejsce podczas wsiadania do wagonu. Aby poprawnie rozwiązać to zadanie, należało zwrócić uwagę na kluczowe fragmenty: *Попробуй положи их (сумки) наверх!*, *Тогда я займу эту нижнюю полку, а ты – ту*. Chociaż układanie walizek na półkach wskazywało, że rozmówcy zajmują miejsca w wagonie, 35% zdających zaznaczyło, że rozmowa ma miejsce, gdy odbierają bagaż z przechowalni. Być może maturzyści sugerowali się pojawiającymi się w tekście wyrażeniami *доплата за багаж*, *забрать вещи из камеры хранения*. Atrakcyjnym okazał się też dystraktor B., który wybrał co piąty zdający. Być może po wysłuchaniu zdania rozpoczynającego dialog *Какие дорогие билеты!* maturzyści zdecydowali, że rozmówcy kupują bilety przed podróżą, podczas gdy w rzeczywistości rozmawiali oni o biletach, przebywając już w wagonie pociągu.

Dość trudne okazało się zadanie 2., które również sprawdzało ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 63%). Zadania 2.2. i 2.4 wymagały od zdających określania głównej myśli tekstu, a zadania 2.1. i 2.3 określania intencji nadawcy/autora tekstu. Największym wyzwaniem dla maturzystów okazało się zadanie 2.3.

Fragment transkrypcji:**2.3.**

Недавно я был в Финляндии. Походил по музеям, побывал в сауне и совершенно случайно попал на соревнования по игре на воздушной гитаре. Участники выступают без инструмента, только изображают игру и подражают рок-звездам. Рвать струны, падать на колени – вот приёмы воздушного гитариста! Было так замечательно и весело, что я даже забыл о фотоаппарате и не сделал ни одного снимка. Жюри оценивало технику, творческий подход и харизму. А главным призом была настоящая электрогитара. Хотя, по-моему, воздушный инструмент больше подходит для наших квартир с тонкими стенами.

- A. Этот текст о музейном экспонате.
- B. Этот текст – предложение туристической фирмы.
- C. Автор текста делится впечатлениями от конкурса.
- D. Этот текст о процессе создания необычных снимков.
- E. Автор текста знакомит с результатами научного эксперимента.

54% zdających wybrało w tym zadaniu poprawną odpowiedź C. i słusznie uznało, że intencją autora tekstu było podzielenie się swoimi wrażeniami z nietypowego konkursu. Takie fragmenty jak *соревнования по игре на воздушной гитаре, участники выступают без инструмента, было так замечательно и весело, жюри оценивало технику, творческий подход и харизму, главным призом была настоящая электрогитара*, były wskazówką, że nadawca z przyjemnością obserwował zmagania konkursowe. Poprawne rozwiązanie wymagało też skojarzenia poszczególnych wyrażen z zadania oraz z wypowiedzi (*впечатления – было так замечательно и весело, конкурс – соревнования*). Wielu zdających wybrało odpowiedź B. Mogła być ona atrakcyjna ze względu na użyte w wypowiedzi wyrażenia: *я был в Финляндии, походил по музеям, побывал в сауне*, które mogły się skojarzyć z opisem wycieczki, lecz w rzeczywistości były jedynie tłem dla głównych wydarzeń. Maturzyści, którzy wybrali odpowiedź A., prawdopodobnie zasugerowali się wyrażeniem *походил по музеям*, które pojawiło się na początku wypowiedzi. Być może też pomyśleli, że opisywana w tekście gitara jest jednym z eksponatów muzealnych.

Wyniki za zadania sprawdzające znajdowanie w tekście określonych informacji były zróżnicowane i wahały się od 54% do 95%. Najtrudniejszym zadaniem sprawdzającym tę umiejętność okazało się zadanie 3.1., które poprawnie rozwiązało 54% zdających.

Fragment transkrypcji:

В Тюмени установили рекорд Гиннеса! В рамках акции «Самая большая валентинка» её организаторы в течение трёх месяцев собирали от горожан фотографии влюблённых пар. Потом объединили их в огромное сердце и разместили гигантское полотно с сердцем на берегу реки – популярном месте свиданий. Организаторы отлично справились со сбором и размещением фотографий. Однако нужно было сочинить привлекательный лозунг. Это оказалось самым сложным заданием. Наконец над фотографиями написали слова: «Я люблю тебя и Тюмень!» Звучит! Не правда ли?!

3.1. Организаторам акции «Самая большая валентинка» трудно было

- A. собрать снимки жителей.
- B. выбрать место для полотна.
- C. придумать интересный слоган.

W tekście, na którym oparte było to zadanie, opisane zostały etapy organizacji akcji walentynkowej. Maturzyści musieli rozpoznać, który z etapów sprawił organizatorom trudność. Zdający, którzy zrozumieli fragment *Организаторы отлично справились с со сбором и размещением*

фотографий. Однако нужно было сочинить привлекательный лозунг. Это оказалось самым сложным заданием. wskazali poprawną odpowiedź C. Jednakże duża grupa zdających wybrała odpowiedzi A. lub B., prawdopodobnie bazując na podobieństwie leksykalnym pomiędzy odpowiedziami i fragmentami słuchanego tekstu.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych, podobnie jak w przypadku rozumienia ze słuchu, zadania sprawdzające rozumienie tekstu jako całości okazały się dla uczniów trudniejsze, niż zadania sprawdzające umiejętność wyszukiwania w tekście określonych informacji. Najniższe wyniki w tej części arkusza zdający uzyskali za zadania wymagające określania głównej myśli tekstu oraz określenia głównej myśli poszczególnych części tekstu (średni wynik – 54%).

Zadanie 4., sprawdzające umiejętność określania głównej myśli poszczególnych części tekstu, okazało się dla zdających dużym wyzwaniem. Było to najtrudniejsze zadanie w arkuszu egzaminacyjnym (średni wynik – 52%). Najwięcej problemów sprawiło maturzystom dobranie głównej myśli do fragmentu 4.2.

4.2.	D.

Fragment tekstu:

Несколько лет назад в школе Феликс готовил доклад о климате Земли. В Интернете он прочитал о женщине-энтузиастке, которая за тридцать лет посадила тридцать миллионов деревьев. Этот пример воодушевил мальчика и послужил импульсом к началу его работы. Потом он понял, что благодаря желанию можно горы свернуть.

- A. Скромная знаменитость
- B. Рост числа энтузиастов
- C. Эко-проблемы школы
- D. Толчок к действию
- E. Сердечный приём
- F. Зелёная аллея

W tym zadaniu prawidłowej odpowiedzi udzieliło 33% zdających. Aby poprawnie rozwiązać zadanie, należało zwrócić uwagę na kluczowe fragmenty, które pojawiają się w różnych częściach akapitu: *несколько лет назад, прочитал о женщине-энтузиастке, этот пример воодушевил мальчика и послужил импульсом к началу работы*. To właśnie one pozwalały zrozumieć, że główną myślą akapitu jest opis okoliczności, które stały się bodźcem do działania Feliksa na rzecz ekologii. Być może trudność w doborze właściwego nagłówka do akapitu wynikała z niezrozumienia słowa *толчок*, użytego w odpowiedzi D., będącego synonimem użytego w tekście rzeczownika *импульс*. Co trzeci zdający wybrał niepoprawną odpowiedź B. Prawdopodobnie maturzyści skojarzyli z tym nagłówkiem następujące wyrażenia z tekstu: *рост числа – тридцать миллионов, энтузиаст – женщина-энтузиастка*.

W grupie zadań sprawdzających rozumienie tekstów pisanych stosunkowo trudne dla maturzystów okazało się zadanie 7. sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik – 64%). Zdający nie zawsze radzili sobie z rozpoznaniem związków logicznych oraz relacji gramatycznych pomiędzy zdaniem. Najwięcej trudności sprawiło zadanie 7.1.

Fragment tekstu:

Этого парня в полиции так и прозвали – Браун-неудачник. В первый раз Браун ограбил банк, когда он работал на почте. Всё было, как полагается: маска на лице, пистолет и очень страшный голос. **7.1.** ____ А на нём была фирменная табличка «Браун». Полиция пришла к грабителю домой уже через полчаса, он даже ещё не успел пересчитать деньги.

- A. А потом сунул эту записку кассиру.
- B. В полицейском участке Брауну дали анкету для заполнения.
- C. Парень также описал одежду, в которой совершал свои преступления.
- D. Мужчина снова пошёл на дело, но уже в обычной рубашке и джинсах.
- E. Вот только Браун совершенно забыл сменить мундир почтового служащего.

Правidłową odpowiedź **E.** wskazało 59% maturzystów. Aby poprawnie rozwiązać to zadanie należało przede wszystkim zwrócić uwagę na zdanie następujące bezpośrednio po luce. Wyrażenie *на нём была фирменная табличка «Браун»* wskazywało, że w zdaniu dobieranym do luki musi znaleźć się nazwa rzeczy, na której znajdowała się tabliczka z nazwiskiem. Oprócz tego zdanie **E.** łączy się logicznie ze zdaniem poprzedzającym lukę, które wyjaśniają, że Braun obrabował bank, będąc pracownikiem poczty i zawierają opis wyglądu Brauna w trakcie napadu.

Znajomość środków językowych sprawdzały zadania 8. i 9., które okazały się dużym wyzwaniem dla zdających (średni wynik – 58%). Analiza wyników wskazuje, że zadania sprawdzające znajomość gramatyki były dla zdających nieco łatwiejsze (średni wynik – 60%), niż te, które sprawdzały znajomość leksyki (średni wynik – 57%). Największą trudność w tej części arkusza sprawiło maturzystom zadanie 9.3. (33%), które wymagało znajomości zasad łączenia liczebnika cztery z rzeczownikiem rodzaju męskiego. Najłatwiejsze okazało się natomiast zadanie 8.3. Zdecydowana większość zdających nie miała wątpliwości, że po wyrażeniu *аппарат для* należy użyć rzeczownika w formie dopełniacza (80% poprawnych odpowiedzi).

W zadaniu 10., sprawdzającym umiejętność tworzenia wypowiedzi pisemnej, maturzyści mieli napisać e-mail o tym, że podjęli pracę wolontariusza w schronisku dla psów. Zdający dość dobrze poradzili sobie z przekazaniem wymaganych informacji (średni wynik – 70%). Bez większych problemów wymieniali swoje obowiązki, opisywali ulubionego podopiecznego ze schroniska oraz informowali o tym, co sądzą o ich pracy koledzy. Pewne trudności pojawiły się przy realizacji pierwszego elementu polecenia. Podejmując próbę uzasadnienia wyboru schroniska, maturzyści często pomijali w zdaniach spójniki wyrażające przyczynę (np. *потому что, так как*), co skutkowało zaburzeniem przekazu – nie było jasne, że to, co piszą o schronisku, było przyczyną podjęcia przez nich pracy w tym miejscu.

W kryterium spójności i logiki wypowiedzi średni wynik wyniósł 68%. Zdarzały się usterki w pracach zarówno na poziomie poszczególnych zdań, jak i całego tekstu. Miały też miejsce sytuacje, gdy zdający nie potrafili powiązać swojej wypowiedzi ze zdaniem wprowadzającym podanym w arkuszu. Niepoprawne posługiwanie się czasami gramatycznymi często powodowało zakłócenie komunikacji i miało wpływ na obniżenie oceny za spójność i logikę.

Średni wynik uzyskany przez zdających za zakres środków językowych wyniósł 53%. Duża grupa maturzystów posługiwała się mało zaawansowanym słownictwem i podstawowymi strukturami gramatycznymi.

Najniższy wynik zdający uzyskali w kryterium poprawności środków językowych (44% punktów). W swoich wypowiedziach popełniali liczne błędy językowe oraz ortograficzne, które z pewnością miały wpływ na wyniki maturzystów w pozostałych kryteriach, gdyż często uniemożliwiały one skuteczny przekaz informacji i zaburzały spójność i logikę wypowiedzi.

Poziom rozszerzony

Zdający, którzy przystąpili do egzaminu maturalnego z języka rosyjskiego na poziomie rozszerzonym, uzyskali średnio 57% punktów. Podobnie jak na poziomie podstawowym najwyższe wyniki otrzymali za zadania sprawdzające rozumienie ze słuchu (średni wynik – 75%). Nieco gorzej maturzyści poradzi sobie z zadaniami sprawdzającymi rozumienie tekstów pisanych (średni wynik – 68%). Najniższe wyniki zdający uzyskali za zadania sprawdzające znajomość środków językowych oraz tworzenie wypowiedzi pisemnej (średnie wyniki – odpowiednio 39% i 46%).

W obszarze rozumienia ze słuchu zdający najlepiej poradzi sobie z zadaniami sprawdzającymi ogólne rozumienie tekstu (średni wynik – 80%). Wyniki za zadania sprawdzające znajdowanie w tekście określonych informacji były zróżnicowane i wahały się od 66% do 86%.

Przyjrzymy się zadaniu 2.3. sprawdzającemu znajdowanie w tekście określonych informacji i opartemu na wypowiedzi dotyczącej tematu rowerów w mieście.

Fragment transkrypcji:**Текст 3.**

Сегодня был День без автомобиля. Власти города обратились к жителям с просьбой отказаться в этот день от машин и воспользоваться общественным транспортом или велосипедом. Замечательная идея! Тем более, что можно было оставить свою машину на одной из парковок на окраине города и воспользоваться велосипедом. Чтобы его взять, нужно было зарегистрироваться на сайте города и внести залог – тысячу рублей. Деньги возвращались, когда велосипед отдавался обратно. Люди охотно брали велосипеды, но далеко уехать не могли: то цепь была слишком свободной и слетала, то тормоза плохо работали, то переключатель скоростей заклинивало. В итоге многие возвращали велосипеды и садились в машины. Для них День без автомобиля закончился очень быстро, а жаль...

В. Велосипедисты плохо отзываются о водителях машин.

Е. Велосипеды, взятые напрокат, оставляли желать лучшего.

Aby poprawnie rozwiązać to zadanie, należało zrozumieć treść zdania **Е.** i zwrócić uwagę na fragment dotyczący złego stanu wypożyczanych rowerów. 66% zdających słusznie skojarzyło, że *велосипеды оставляли желать лучшего* oznacza, że *цепь была слишком свободной и слетала, тормоза плохо работали, переключатель скоростей заклинивало*. Bardzo atrakcyjną dla zdających okazała się odpowiedź **В.** Prawdopodobnie sugerowali się oni tym, że w tekście jest mowa o samochodach i kierowcach. Ale kontekst, w jakim pojawiają się te słowa jest zupełnie inny i dotyczy dnia bez samochodu, kiedy to kierowcy powinni zostawić swoje auta i przesiąść się na rowery.

Najwięcej trudności w tej części arkusza sprawiło maturzystom zadanie 1.2., sprawdzające umiejętność oddzielania faktów od opinii.

Fragment transkrypcji:

Астрономы ищут причину образования огромных отверстий на Луне. Подозревают в этом вулканические процессы или взрывы, хотя есть и другие версии. Пока ведутся исследования, космический зонд сделал детальные фотографии двух гигантских дыр, находящихся в поверхности Луны. Снимки позволили учёным установить, что диаметр одной из них – 65 метров, а другой – 130 метров. Специалисты предполагают, что эти дыры когда-нибудь могли бы стать местом размещения базы на Луне. Находясь внутри такой дыры, люди и аппаратура были бы защищены от колебаний температуры.

1.2. Какое из предложений является фактом, а не субъективным мнением?

- A. Специалисты разработали план строительства базы для исследования Луны.
- B. Размер дыр на поверхности Луны был определён благодаря фотографиям.
- C. Дыры на Луне – это результат высокой активности вулканов.

Poprawnie rozwiązało to zadanie 61% maturzystów. Wskazanie właściwej odpowiedzi **B.** uwarunkowane było zrozumieniem fragmentu: *Космический зонд сделал детальные фотографии двух гигантских дыр (...). Снимки позволили учёным установить, что диаметр одной из них – 65 метров, а другой – 130 метров.* Atrakcyjnym okazał się dystraktor C. Możliwe, że zdający zasugerowali się fragmentem: [Астрономы] *Подозревают в этом* [образовании отверстий на Луне] *вулканические процессы или взрывы, хотя есть и другие версии.* Prawdopodobnie maturzyści nie zwrócili uwagi na to, że powstawanie dziur na skutek działania wulkanów jest tylko przypuszczeniem naukowców i jedną z kilku hipotez, a nie udowodnionym naukowo faktem.

W obszarze rozumienia tekstów pisanych, podobnie jak na poziomie podstawowym, maturzyści najlepiej opanowali umiejętność znajdowania w tekście określonych informacji, ale wyniki były zróżnicowane (od 60% do 81%). Spośród zadań sprawdzających tę umiejętność najwięcej problemów przysporzyły maturzystom zadania 4.1. i 4.3. (odpowiednio 64% i 60%).

Fragment zadania:

В этом тексте есть информация о/об

4.1. уроках с зарубежными специалистами.

4.3. курсе делового общения.

Fragment tekstu:

А. Вам хотелось бы больше общаться на английском языке? Для этого вовсе не обязательно ехать за рубеж. Достаточно записаться на курсы в «Интенсив»! Наши отечественные специалисты позаботятся о том, чтобы вы потренировали свою речь и узнали о культуре и традициях Англии. «Интенсив» – это современный образовательный центр, имеющий 25-летний опыт эффективного обучения английскому языку. Вы не будете зевать на занятиях, потому что 85% учебного времени – говорение. Не стоит беспокоиться о том, что вам нечего будет сказать. Темы для обсуждения – это забота наших преподавателей – знатоков своего дела. Приходите на пробные уроки и убедитесь, что курсы вам подходят. Вход на первые два урока – свободный. Значит, вам нечего терять! Заинтересовались? Записывайтесь! Обучение длится 5 недель. Стоимость зависит от выбранного вами времени.

В. Знать иностранный язык и общаться на нём – разные вещи. Активизировать знания, как правило, мешает боязнь говорить: вдруг не поймут, будут смеяться над произношением. Занятия в клубе «Мистер Английский» помогут вам преодолеть этот языковой барьер. Здесь уделяется повышенное внимание устной речи. Преподают в клубе преимущественно россияне, но за дополнительную плату по желанию учащихся привлекаются и иностранные преподаватели-филологи. С ними во время увлекательных бесед, дискуссий, ролевых игр вы быстро забудете, что английский язык для вас не родной. Выбрать можно как общий, так и бизнес-курс, в рамках которого слушателей научат грамотно составлять резюме и писать отчёты, вести переписку с клиентами и общаться с ними по телефону.

Dla tych dwóch zadań prawidłową odpowiedzią był tekst **В**. Poprawne rozwiązanie wymagało wyselekcjonowania informacji dotyczących lekcji z nauczycielami – rodzinnymi użytkownikami języka (4.1.) i kursu języka biznesowego (4.3.). Atrakcyjną dla jednego i drugiego zadania okazała się odpowiedź **А**. Prawdopodobnie maturzyści zasugerowali się pojedynczymi wyrazami: *за рубеж*, *знатоки своего дела*, nie zwracając uwagi na to, że w tekście jest mowa o tym, że kursy prowadzą specjaliści z kraju i w ogóle nie ma tam informacji o tym, że kursy oferują słuchaczom naukę języka biznesu.

W tej części arkusza sprawdzana była też umiejętność ogólnego rozumienia tekstu. W zadaniu 6.3., opartym na tekście literackim trzeba było określić główną myśl tekstu, a w zadaniu 6.5., opartym na tekście publicystycznym – intencje nadawcy/autora tekstu. Maturzyści znacznie lepiej poradzili sobie z określeniem intencji nadawcy/autora tekstu, niż z określeniem głównej myśli tekstu (odpowiednio 83% i 59%).

Najwięcej trudności przysporzyło maturzystom zadanie 5., sprawdzające umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu (średni wynik – 60%). W tym zadaniu należało zrozumieć dłuższe fragmenty tekstu i zauważyć logiczne i gramatyczne powiązania między zdaniem w tekście oraz zdaniem A.–E. Najtrudniejsze okazało się uzupełnienie luki 5.1.

Fragment tekstu:

«Рукописи не горят», – сказал один из героев «Мастера и Маргариты». Писатель знал об этом не понаслышке: как-то сгоряча Михаил Булгаков, как и его Мастер, уничтожил рукопись, правда, в отличие от своего персонажа, вновь восстановил её по памяти. **5.1.** ____ И в течение этого времени вдова писателя делала всё, чтобы сохранить и «спасти» рукопись, как в своё время сделала это Маргарита.

- A.** Ни Мастера, ни Маргариты тогда и в помине не было. В середине марта 1930-го Булгаков уничтожил рукопись.
- B.** В те годы сочинение имело несколько вариантов названий: «Великий канцлер», «Сатана», «Вот и я» и другие.
- C.** Не случайно, чувствуя симптомы этой болезни, на одной из страниц рукописи «Мастера и Маргариты» автор сделал драматическую заметку: «Дописать, прежде чем умереть!».
- D.** А после последней авторской правки, которую Булгаков сделал меньше чем за месяц до смерти, роман «Мастер и Маргарита» пролежал на полке ещё 26 лет.
- E.** Но известно, что в последний день зимы 1929-го в Объединённое государственное политическое управление пришла анонимка.

Prawidłową odpowiedź **D.** wskazało 54% zdających. Aby poprawnie rozwiązać to zadanie należało zwrócić uwagę na zdanie następujące po luce. Jego początek *И в течение этого времени...* wskazuje na to, że zdanie dobierane do luki musi zawierać konkretne określenie czasu: ... *пролежал на полке ещё 26 лет*. Niemalże co czwarty maturzysta wskazał odpowiedź C. Najprawdopodobniej zdający skupili się jedynie na powiązaniach leksykalnych pomiędzy zdaniem C. i zdaniami sąsiadującymi z luką 5.1. (*рукопись, умереть – вдова*), zapominając o analizie powiązań gramatycznych. Maturzyści nie zauważyli, że po wstawieniu w lukę zdania C., zaburzona jest logika tekstu, gdyż wyrażenia takie jak *этой болезни* i *этого времени* nie mają żadnych odniesień w zdaniach poprzedzających.

Dość niski wynik zdający uzyskali za zadania sprawdzające znajomość środków językowych. W zadaniu 7. maturzyści znacznie lepiej poradzili sobie z zadaniami, które sprawdzały znajomość leksyki, niż z tymi, które sprawdzały znajomość gramatyki (średnie wyniki – odpowiednio 55% i 36%). Najtrudniejsze okazało się zadanie 7.3.

Fragment tekstu:

А вот в Дании законодательство не допускает надругательство над любым флагом, кроме флага самой Дании, **7.3.** ____ можно сжечь без всяких последствий.

7.3.

- A.** который
- B.** которого
- C.** которую
- D.** которой

Poprawną odpowiedź **A.** wybrało 29% zdających. Sukces w tym zadaniu uwarunkowany był kilkoma czynnikami. Po pierwsze, maturzyści musieli ocenić, z którym słowem w zdaniu wiąże się gramatycznie luka 7.3. Po drugie, ci zdający, którzy właściwie rozpoznali, że chodzi o rzeczownik *флаг*, musieli wiedzieć, że, w odróżnieniu od polskiego odpowiednika (*flaga*), jest to rzeczownik rodzaju męskiego. Trzecim ważnym czynnikiem była znajomość rekcji czasownika *сжечь* (*кого? что?*). Atrakcyjnym w tym zadaniu okazał się dystraktor C. Przyczyna błędu mogła być dwójaka: zdający mogli założyć, że rzeczownik *флаг* jest rodzaju żeńskiego, lub też mogli oni uznać, że brakujące słowo powinno być gramatycznie powiązane z rzeczownikiem własnym rodzaju żeńskiego (*Дания*), znajdującym się w bezpośrednim sąsiedztwie luki.

Dużym wyzwaniem dla maturzystów okazało się rozwiązanie zadania 9. (średni wynik – 24%). Najmniej liczna grupa zdających (16%) udzieliła poprawnej odpowiedzi w zadaniu 9.2., w którym należało wstawić w odpowiednim przypadku rzeczownik w połączeniu z przymiotnikiem.

Za tworzenie wypowiedzi pisemnej zdający zdobyli średnio 46% punktów. Maturzyści mieli do wyboru napisanie rozprawki o zamianie mieszkań na czas wakacji między ludźmi z różnych państw lub artykułu dotyczącego występów ulicznych młodych ludzi. Najwięcej punktów zdający otrzymali za spójność i logikę wypowiedzi (średni wynik – 56%) oraz zgodność z poleceniem (średni wynik – 52%). Niższe wyniki zdający uzyskali w kryterium zakresu środków językowych (średni wynik – 40%) oraz poprawności środków językowych (średni wynik – 36%).

„Pod lupą” – teza w rozprawce

Życie często wymaga od każdego z nas podejmowania decyzji. Czasami decyzje te dotyczą błahych spraw, ale zdarzają się momenty, w których trzeba zdecydować o czymś ważnym, co będzie miało wpływ na przyszłość. Co może nam pomóc w podjęciu właściwej decyzji? Psycholodzy radzą, aby precyzyjnie sformułować i zapisać na kartce treść problemu, a niżej, pod kreską spisać plusy i minusy danego rozwiązania. Praktyka pokazuje, że ludzie dość często korzystają z tego prostego sposobu. Okazuje się, że jest to również dobra recepta na napisanie rozprawki: stawiamy tezę, następnie w rozwinięciu przedstawiamy argumenty na „tak” i na „nie” i podsumowujemy zakończeniem. Wydaje się, że to proste, jednak w rzeczywistości, jak pokazuje analiza prac egzaminacyjnych, problemy często zaczynają się już na początku pracy, gdy zdający ma postawić tezę. Jak prawidłowo ją sformułować? Jakie warunki muszą być spełnione, aby teza była w pełni poprawna?

Najlepszą wskazówką jest opis ze skali oceniania w *Informatorze o egzaminie maturalnym z języka rosyjskiego od roku szkolnego 2014/2015*.

Fragment Tabeli A. Zgodność z poleceniem: elementy treści

Elementy treści	2	1	0
1. wstęp: właściwe i adekwatne do tematu rozpoczęcie wypowiedzi	teza zgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi (teza „zapowiada” zawartość treściową oraz typ rozprawki)	teza nie jest w pełni poprawna, np. jest zgodna z tematem ALBO z treścią wypowiedzi; odbiegająca od tematu LUB treści wypowiedzi	brak tezy; teza niezgodna z tematem ORAZ treścią wypowiedzi; teza nieczytelna, niejasna, trudna do wskazania; wstęp niekomunikatywny

Poprawne sformułowanie tezy wymaga szczegółowego przeanalizowania tematu i uświadomienia sobie, jaką zawartość treściową oraz jaki typ rozprawki ma zapowiadać teza.

Na egzaminie maturalnym z języków obcych może wystąpić jeden z dwóch typów rozprawki: rozprawka opiniująca lub rozprawka typu „za i przeciw”. Każdy typ rozprawki wymaga tezy innego rodzaju. W rozprawce opiniującej maturzysta powinien zawrzeć w tezie własną opinię dotyczącą problemu przedstawionego w temacie. Piszac rozprawkę „za i przeciw” należy przedstawić dwa przeciwstawne punkty widzenia na temat danego problemu, nie zajmując określonego stanowiska.

W tym roku temat rozprawki na egzaminie maturalnym z języka rosyjskiego na poziomie rozszerzonym brzmiał:

*W ostatnich czasach coraz więcej ludzi z różnych państw na jakiś czas zamienia się między sobą mieszkaniami. Napisz **rozprawkę**, w której przedstawisz wady i zalety takiego pomysłu na zakwaterowanie podczas wakacji.*

ZGODNOŚĆ Z

Przeanalizujemy ten temat, aby jasno odpowiedzieć sobie na pytanie: co powinno znaleźć się w tezie, aby była ona z nim zgodna?

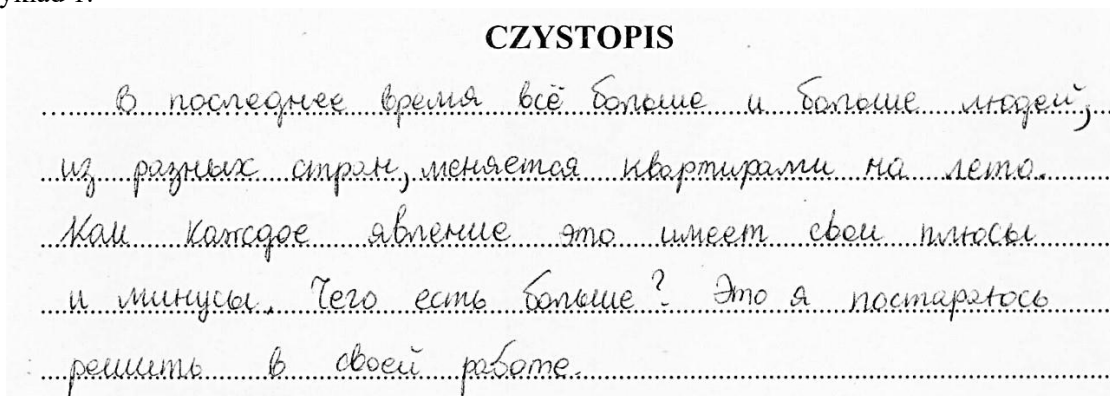

Z powyższego schematu wynika, że aby uznać tezę tegorocznej rozprawki za zgodną z tematem wymagane było odniesienie się do zamiany mieszkań pomiędzy ludźmi w okresie wakacji, oraz wyraźne zaznaczenie tego, że w pracy będą rozpatrywane wady i zalety (wymaga tego typ rozprawki). Jednak była to tylko połowa sukcesu.

Należy pamiętać, że, aby teza była w pełni poprawna, musi być zgodna z treścią wypowiedzi. Omówienie w rozwinięciu wad i zalet rozwiązania przedstawionego w temacie rozprawki pozwoli na spełnienie tego kryterium.

Poniżej zamieszczone są przykłady tez, poprawnie sformułowanych pod względem zgodności z tematem rozprawki.

Przykład 1.

W powyższej pracy zdający właściwie zapowiedział zawartość treściową rozprawki i postawił tezę, w której wspominał o wadach i zaletach pomysłu.

Przykład 2.

CZYSTOPIS

... В последние время появилась новая и очень известная и популярная способ, чтобы найти квартиру на кашкуля – обмен квартир между знакомыми людьми. В связи с этим появились два группа – одни говорят, это это хорошее дело, а другие то не правится. Ните я постараюсь представить плюсы и минусы такого способа проживания летом за границей.

W tym przypadku (Przykład 2.) wstęp jest bardziej rozbudowany. Autor wskazał, że problem, który będzie rozważał zgodnie z poleceniem, podzielił ludzi na dwie grupy o przeciwstawnych poglądach. Dalej zdający postawił tezę zapowiadając, że będzie rozpatrywał wady i zalety tego rozwiązania. Takie rozpoczęcie wypowiedzi jest właściwe i adekwatne do tematu.

Niestety, część tegorocznych maturzystów pominęła we wstępie do swoich prac pewne istotne informacje.

Przykład 3.

CZYSTOPIS

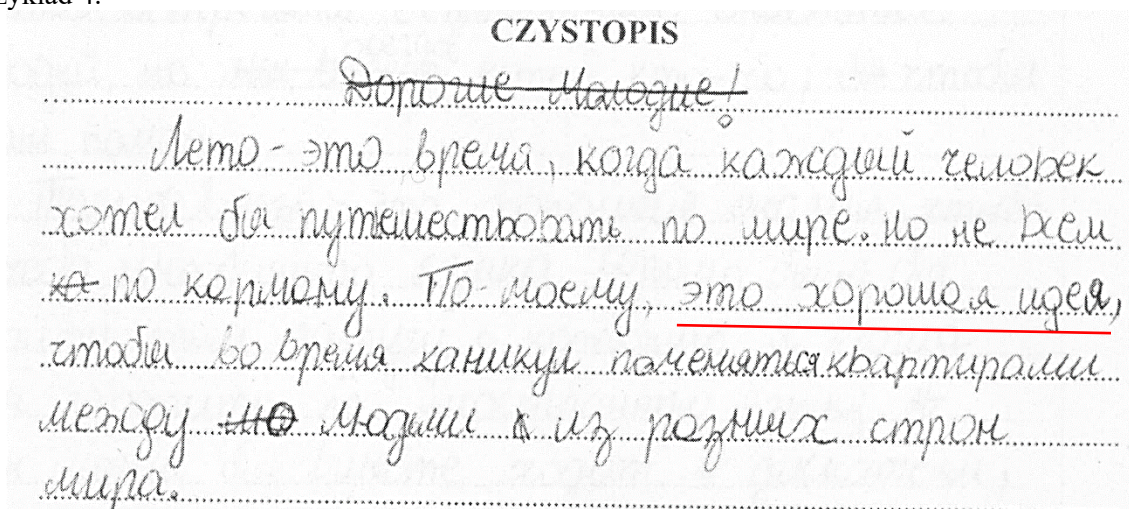
В настоящее время больше и больше людей хотят поменяться своими квартирами с кем-то из другой стороны. У такой идеи есть и плюсы и минусы.

на время каникул

W Przykładzie 3. zdający zapowiedział, że będzie przedstawiał argumenty „za” i „przeciw” zamianie mieszkań między ludźmi, ale nie odniósł się do okresu wakacji. A wystarczyłoby dodać, np. *на время каникул / летом / во время отдыха*, żeby wstęp był w pełni zgodny z tegorocznym poleceniem.

Innym błędem występującym w pracach maturzystów było stawianie tezy zapowiadającej jednostronną argumentację. Taką sytuację ilustruje kolejny przykład.

Przykład 4.

Zdający informuje, że będzie pisał o zaletach zamiany mieszkań podczas wakacji, nie wspomina jednak o wadach tego rozwiązania.

ZGODNOŚĆ Z

Zgodnie z wcześniej wspomnianym opisem tezy w skali oceniania (fragment Tabeli A.) musi ona być nie tylko zgodna z tematem, ale także z treścią wypowiedzi. Jeżeli autor poprzedniej pracy (Przykład 4.) w rozwinięciu przedstawiłby wyłącznie zalety zamiany mieszkań podczas wakacji, jego teza odbiegałaby od tematu, ale byłaby zgodna z treścią pracy. Gorzej, jeśli zabrakłoby konsekwencji i po tej jednostronnej tezie autor przedstawiłby argumenty „za” i „przeciw”. Wtedy teza byłaby częściowo zgodna z tematem, ale jednocześnie niezgodna z treścią wypowiedzi, co oznacza, że zostałaby zakwalifikowana na poziom 0.

Analizując prace tegorocznych maturzystów można było zauważyć, że tezy stawiane przez zdających nie zawsze były zgodne z treścią wypowiedzi. Ilustruje to następujący przykład.

Przykład 5.

CZYSTOPIŚ

У каждого из нас есть дом или квартира, где мы живём. Именно в этом месте мы проводим большое количество времени. Но летом мы хотим уехать отдохнуть. И для этого всё больше людей на свете меняются своими квартирами во время летних каникул. У такого решения есть как плюсы, так и минусы.

Огромным минусом такого переезда на лето является то, что когда мы выпускаем чужого человека в свой дом, мы не знаем о нем ни чего. Посторонний человек может делать всё, что хочет в твоей квартире. Он может оставить после себя беспорядок.

Помимо того, как можно жить в чужом

спальни и спать там и всем пользоваться.
Следующая проблема заключается в том,
что мы не знаем, что где летит. Нам
может понадобится много времени, чтобы
освоиться с этим. Что хуже чужие
люди могут украсть из вашего дома
ценные вещи.
Подводя итоги, я считаю, что во время

Teza jest zgodna z tematem, jednak nie jest w pełni poprawna, ponieważ nie jest zgodna z treścią wypowiedzi. Zdający zapowiedział, że będzie pisać o wadach i zaletach, ale przytoczył argumenty dotyczące tylko wad przedstawionego w temacie rozwiązania. W takiej sytuacji teza jest kwalifikowana na poziom 1.

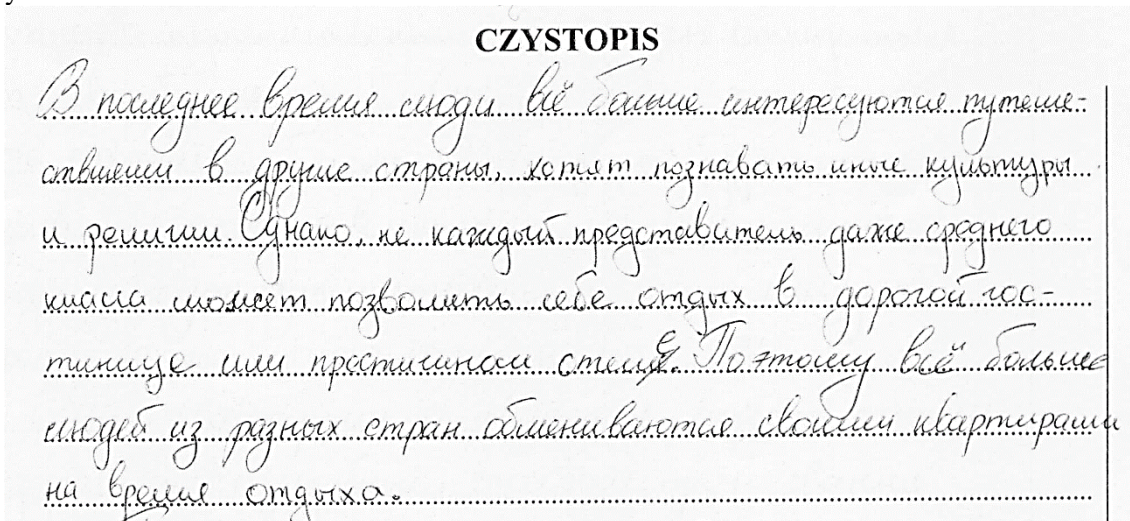

BRAK TEZY

Omówione w Przykładach 3., 4. i 5. prace ilustrują różnorodne problemy dotyczące formułowania tezy, jednak trzeba podkreślić, że autorzy tych prac podjęli próbę jej postawienia.

Tymczasem w części prac teza rozprawki została zupełnie pominięta. Maturzyści często we wstępie opisywali problem zamieniania się mieszkaniem podczas wakacji, ale nie odnosili się do wad i zalet tego zjawiska, co w konsekwencji oznaczało brak tezy w pracy i zakwalifikowanie jej na poziom 0.

Przykład 6.

Piszący we wstępie informuje o zaistniałej sytuacji. Odnosi się do chęci taniego podróżowania i w związku z tym zamieniania się mieszkaniem na czas wypoczynku. Nie formułuje jednak tezy, ponieważ w żaden sposób nie zaznacza, że będzie pisał o wadach i zaletach wakacyjnej zamiany mieszkań.

A przecież teza w przypadku tego tematu powinna stanowić punkt wyjścia do rozważania plusów i minusów pomysłu zamiany mieszkań. Warto więc zwracać uwagę uczniów, aby zaczynali pracę nad wypowiedzią pisemną od kilkukrotnego przeczytania polecenia i zaznaczenia wszystkich informacji istotnych dla sformułowania tezy, a następnie tak zaplanowali argumentację, aby odzwierciedlała zaszyfrowaną w tezie strukturę rozprawki.

Wnioski

Analiza wyników egzaminu z języka rosyjskiego pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków dotyczących pracy z maturzystami w kolejnych latach.

- ❖ Zadania sprawdzające umiejętność stosowania struktur leksykalno-gramatycznych od lat są dla maturzystów największym wyzwaniem. Wielu zdających uzyskuje bardzo niskie wyniki, a czasem nie podejmuje nawet próby rozwiązania tych zadań. Brak znajomości podstawowych struktur gramatycznych lub bardzo ograniczony zasób słownictwa wpływa nie tylko na wynik osiągnięty przez maturzystów w zadaniach sprawdzających znajomość środków językowych, ale bardzo często powoduje zaburzenie komunikacji, a tym samym uzyskanie mniejszej liczby punktów. Co więcej, bardzo często pośrednio powoduje to też błędne rozwiązanie zadań w części sprawdzającej rozumienie ze słuchu oraz rozumienie tekstów pisanych, ponieważ brak znajomości środków językowych znacznie utrudnia lub uniemożliwia zrozumienie fragmentów tekstu.
- ❖ Wyniki egzaminu maturalnego w obszarze rozumienia ze słuchu i rozumienia tekstów pisanych pokazują, że maturzyści gorzej radzą sobie z zadaniami sprawdzającymi umiejętność ogólnego rozumienia tekstu, czyli: określania głównej myśli tekstu, głównej myśli poszczególnych części tekstu, intencji nadawcy/autora tekstu i kontekstu wypowiedzi. Możliwe, że zadania sprawdzające te umiejętności rzadziej występują w podręcznikach, ale wiele tekstów wykorzystywanych na lekcjach może służyć jako doskonały materiał do ćwiczenia tych umiejętności, np. poprzez wymyślenie tytułu do tekstu lub wskazanie miejsca, w którym toczy się dany dialog.
- ❖ Uczniowie przystępujący do egzaminu na poziomie rozszerzonym uzyskali stosunkowo niskie wyniki w zadaniu sprawdzającym umiejętność rozpoznawania związków pomiędzy poszczególnymi częściami tekstu. Należy zwracać uwagę uczniów na różnorodne rodzaje związków w tekście (np. logiczne, leksykalne, gramatyczne) oraz na typowe wyrażenia, które np. wskazują na kontynuację myśli. Uczniowie powinni też umieć identyfikować, do czego odnoszą się poszczególne zaimki, czy chronologicznie porządkować fakty, na przykład poprzez wskazywanie okoliczników czasu. Warto też ćwiczyć z uczniami pisanie krótkich, kilkudzaniowych tekstów w taki sposób, aby każde kolejne zdanie wynikało z poprzedniego lub było z nim połączone jakimś elementem leksykalnym lub strukturą gramatyczną.
- ❖ Przed przystąpieniem do napisania wypowiedzi pisemnej zdający powinien wnikliwie przeanalizować polecenie i starannie zaplanować swoją wypowiedź. Konstruując rozprawkę zdający powinien wiedzieć, że wstęp musi zawierać tezę, rozwinięcie musi być zgodne z postawioną tezą, a podsumowanie musi wynikać z całości pracy. Należy pamiętać, że teza musi być zgodna z tematem i treścią wypowiedzi oraz zapowiadać typ rozprawki. Warto więc ćwiczyć z uczniami pisanie różnych typów rozprawek i wymagać od nich stawiania tezy i konsekwentnego prezentowania argumentów.